# JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
# NIAL FENNELLY
7 päivänä maaliskuuta 1996 *

## I Johdanto

1. Mikä vaikutus Saksan yhdistymisellä on ollut Saksan demokraattisesta tasavallasta peräisin olevien, mutta virheellisesti Jugoslaviasta peräisin oleviksi väitettyjen terästeollisuuden tuotteiden tuontiin Ranskaan vuosina 1985 ja 1986? Ranskan Cour de cassation on katsonut, että André Allainin tuomitsemiseen kiellettyjen tuotteiden tuonnista sovelletaan Ranskan rikosoikeuden periaatetta myöhemmin annettujen lievempien säännösten taannehtivuudesta. Tämän perusteella Cour d'appel de Paris on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksen siitä, mitä vaikutuksia on sillä, että tämän tapauksen tosiseikat luokitellaan uudelleen rikostunnusmerkistön kannalta, kun otetaan huomioon, että Allainia syytetään väärän tulliselvityksen antamisesta, jos katsotaan, että tuotteet tuotiin maahan vasta Saksan yhdistymisen jälkeen.

## II Tosiseikat ja säädösperusta

2. Ranskan tullilain 414 pykälässä säädetään salakuljetuksesta taikka kiellettyjen tuotteiden tuonnista tai viennistä ilman tulliselvitystä määrättävistä rangaistuksista. Lain 423—427 pykälässä määritellään toiminta, jota on pidettävä tuontina tai vientinä ilman tulliselvitystä. Lain 38 pykälässä määritellään "kielletyt tuotteet" tuotteiksi, joiden tuonti tai vienti mistä tahansa syystä on kiellettyä tai rajoitettua säännöksillä tuotteiden laadusta tai pakkauksesta tai erityismuodollisuuksista; silloin kun tuonti tai vienti edellyttää lisenssiä tai lupaa, tuotteita pidetään kiellettyinä, jos niiden yhteydessä ei voida esittää pätevää lupaa tai jos niiden yhteydessä esitetään muita tuotteita koskeva lupa.

3. Lain 410 pykälässä säädetään tietyistä lievemmistä rikoksista määrättävistä rangaistuksista; tällaisia ovat rikokset, joista ei ole säädetty ankarammin rangaistaviksi tullilain muissa säännöksissä. Lain 410 pykälän 2 momentin a kohta koskee puutteita tai epätarkkuuksia sellaisten tietojen osalta, jotka on oltava tulliselvityksessä, jos näillä puutteellisuuksilla ei ole olennaista merkitystä tullien tai kieltojen soveltamisessa. Lain 410 pykälän rikkomisessa on kyse (ensimmäisen asteen) tullirikkomuksesta (contravention douanière), josta määrätään rangaistukseksi sakkoa 2 000—20 000 Ranskan frangia (FRF), ja 414 pykälän rikkomisessa on kyse (ensimmäisen asteen) tullirikoksesta (délit douanier), josta seuraamuksena voi olla jopa kolme vuotta vankeutta, rikoksen

* Alkuperäinen kieli: englanti.

kohteena olevien tavaroiden menettäminen ja kaksikertaa tavaroiden arvon suuruinen määräsakkoa. [1]

4. Ranskan ulkomaankauppaministeriö asetti 20.3.1983 antamallaan ilmoituksella [2] Saksan demokraattisesta tasavallasta (jäljempänä DDR) peräisin oleville rauta- ja terästeollisuuden tuotteille 55 000 tonnin kiintiön vuodelle 1983. Vastaava kiintiö vuodelle 1985 oli 53 500 tonnia ja 55 000 tonnia vuodelle 1986. [3]

5. Rikoslain 112 pykälän 1 momentin mukaisesti uusia säännöksiä, jotka ovat lievempiä kuin säännökset, jotka ne korvaavat, sovelletaan rikoksiin, jotka on tehty ennen kuin nämä uudet säännökset tulivat voimaan, silloin kun näistä rikoksista ei ole vielä annettu lainvoiman saanutta tuomiota. Tämä on oletettavasti lievimmän lain (la loi la plus douce) periaatteen soveltamista yksittäistapaukseen. [4]

6. Pääasian oikeudenkäynnin perustana olevien tosiseikkojen tapahtumisajankohtana Allain oli Steel Trading France SARL:n (jäljempänä yhtiö) toimitusjohtaja; hän toimi tässä ominaisuudessa lähinnä Itävallasta ja Jugoslaviasta peräisin olevien rauta- ja terästeollisuuden tuotteiden välittäjänä. Teräspalkkeja ja -levyjä, joiden väitettiin olevan peräisin Jugoslaviasta, tuotiin eri aikoina vuosina 1985 ja 1986 Ranskaan; asiaa tutkittaessa Ranskan tulliviranomaiset havaitsivat, että tavarat olivatkin oikeastaan peräisin DDR:stä. Väärä alkuperäilmoitus oli auttanut kiertämään kiintiöitä, joita tuolloin sovellettiin DDR:stä peräisin olevien tuotteiden tuontiin. [5]

7. Vaikka näyttää siltä, että viimeinen 30:sta pöytäkirjasta (procès-verbaux) laadittiin 1.12.1987, oikeudenkäynti Allainia ja yhtiötä vastaan aloitettiin vasta 20.11.1990. [6] Tällä aikaa entinen DDR kuitenkin yhdistyi Saksan liittotasavallan (jäljempänä BRD) kanssa Saksan yhdistymisestä 31.8.1990 tehdyn BRD:n ja DDR:n välisen sopimuksen mukaisesti; entisestä DDR:stä tuli 3.10.1990 osa Euroopan yhteisöä.

8. Tribunal de grande instance de Nantesin 21.3.1991 antamassa tuomiossa kantajan todettiin syyllistyneen tullilain 414 pykälän 1 momentin, 423, 424, 426, 427 ja 38 pykälän

1 — Alaviitteellä 1 ei ole merkitystä suomennoksen kannalta.

2 — Jäljempänä 20.3.1983 annettu ilmoitus, Journal Officiel de la République française (jäljempänä JORF), 20.3.1983, s. 2951.

3 — JORF, 29.12.1984, s. 12168 ja JORF, 5.3.1986, s. 3452; koska nämä ilmoitukset vastaavat tämän asian käsittelyn kannalta sisällöltään 20.3.1983 annettua ilmoitusta, ainoastaan tätä viimeksi mainittua ilmoitusta on tarkoitus käsitellä.

4 — Tällä tarkoitetaan uuden lievemmän lainsäädännön taannehtivuutta.

5 — Sekä kansallinen tuomioistuin että asianosaiset viittasivat myös tullien maksamiseen, mutta tällä ei näytä olevan merkitystä ennakkoratkaisuasian kannalta.

6 — Ranskan hallitus ilmoittaa huomautuksissaan oikeudenkäynnin aloittamispäiväksi 8.11.1990, mutta tällä erolla ei ole merkitystä tämän asian käsittelyn kannalta.

mukaisesti tullirikokseen tämän tuotua maahan kiellettyjä tuotteita ilman tulliselvitystä. Hänet tuomittiin kolmen kuukauden ehdolliseen vankeusrangaistukseen ja velvoitettiin maksamaan yhdessä yhtiön kanssa sakkoa 73 551 080 FRF sen samanmääräisen summan lisäksi, joka oli määrätty menettämisseuraamuksena maahan tuotujen tuotteiden konfiskoinnin asemesta. Cour d'appel de Rennes pysytti tämän tuomion 21.1.1992.

9. Cour de cassationin rikosjaosto kumosi Cour d'appel de Rennesin tuomion kokonaisuudessaan 2.6.1993. Cour de cassation katsoi, että silloin kun oikeudenkäynti alkoi, "tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevat yhteisön säännökset Euroopan talousyhteisön alueella" tulivat sovellettaviksi entisen DDR:n alueella. Cour de cassation katsoi, että Cour d'appelin olisi pitänyt varmistaa, oliko tuotteiden luonne "kiellettyinä tuotteina" muuttunut lievempien yhteisön säännösten soveltamisen vuoksi, ja olisiko tapauksen tosiseikkojen uudelleenluokittelu rikostunnusmerkistön kannalta pitänyt tehdä tullilain mukaisesti siten, että niiden olisi katsottu täyttävän tullirikkomuksen eikä tullirikoksen tunnusmerkistön. Asia siirrettiin Cour d'appel de Paris'n käsiteltäväksi.

10. Cour d'appel de Paris on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen Rooman sopimuksen 177 artiklan mukaisesti:

"Estääkö Saksan demokraattisen tasavallan liittyminen Saksan liittotasavaltaan, mikä näyttää aiheuttavan uuden lievemmän lainsäädännön taannehtivan vaikutuksen vuoksi André Allainia vastaan kiellettyjen tuotteiden tuonnin perusteella kansallisen oikeuden mukaan nostetun oikeudenkäynnin raukeamisen, yhdentymisen vuoksi annettujen yhteisön tullimääräysten ja -säännösten valossa asian tosiseikkojen uudelleenluokittelun rikostunnusmerkistön kannalta kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja erityisesti tavaroiden väärän tulliselvityksen antamisen uudelleenluokittelun rikostunnusmerkistön kannalta, kuten Ranskan tulliviranomaiset esittävät, vai oikeuttavatko nämä määräykset viranomaisia ainoastaan vaatimaan, kuten puolustus väittää, kierrettyjen tullien maksamista ilman muita taloudellisia vaikutuksia?"

## III Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

11. Ranskan hallitus ja komissio esittivät sekä kirjallisia että suullisia huomautuksia, kun taas pääasian kantaja esitti ainoastaan suullisia huomautuksia. Nämä huomautukset voidaan esittää tiivistettyinä seuraavalla tavalla.

12. Ranskan hallituksen mukaan kansallinen tuomioistuin pyytää yhteisöjen tuomioistuinta ottamaan kantaa niihin edellytyksiin, joissa Cour de cassation ennakkotapauksena

sovelsi taannehtivasti oikeudenkäyntiin johtaneiden tosiseikkojen tapahtumisen jälkeen annettuja lievempiä rikossäännöksiä. Ranskan hallituksen mukaan tässä on kyse täysin kansalliseen oikeuteen kuuluvasta asiasta, jonka tulkinta ei kuulu yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaan. [7] Samoin kansalliseen oikeuteen kuuluu myös sen tarkasteleminen, mitä seurauksia yhteisön tullialueen laajentaminen siten, että se kattaa entisen DDR:n alueen, aiheuttaa tosiseikkojen uudelleenluokittelulle rikostunnusmerkistön kannalta. Jos ennakkoratkaisupyynnössä halutaan vain kysyä sitä, onko DDR nykyisin osa yhteisön tullialuetta, kysymys on tarpeeton, koska Cour de cassation (perustamissopimuksen 177 artiklan kolmannessa kappaleessa tarkoitettu tuomioistuin, jonka päätöksiin ei saa hakea muutosta) ei pitänyt tällaista kysymystä tarpeellisena. Hallitus toteaa lopuksi, että yhteisöjen tuomioistuimen ei pitäisi vastata esitettyyn kysymykseen, koska siinä on kyse asioista, jotka kuuluvat yksinomaan kansallisten tuomioistuinten toimivaltaan. Suullisessa käsittelyssä hallitus kuitenkin totesi, että yhteisöjen tuomioistuimen asioissa Bordessa ym. ja Sanz de Lera ym. annettujen tuomioiden [8] valossa kanne voitaisiinkin ottaa tutkittavaksi, jolloin yhteisöjen tuomioistuin voisi omaksua komission esittämän lähestymistavan.

13. Komissio ei kiistä yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaa vastata esitettyyn ennakkoratkaisukysymykseen, jossa komissio katsoo pyydettävän selvennystä siihen, voivatko Ranskan viranomaiset edelleen vaatia alkuperäilmoitusta yhteisön sisäisessä kaupassa erityisesti entisestä DDR:stä peräisin olevien tuotteiden osalta. Tämän vuoksi komissio ehdottaa, että esitetty ennakkoratkaisukysymys muotoillaan uudelleen seuraavalla tavalla:

"Mitä vaikutuksia DDR:n ja BRD:n yhdistymisellä on ollut siihen yhteisön oikeuteen, joka koskee entisen DDR:n alueen ja muun yhteisön tullialueen välistä tavarakauppaa yhdistymisen aikana, sen jälkeen ja nykyisin? Onko näillä vaikutuksilla merkitystä ennen tätä yhdistymistä käytyyn kauppaan liittyvien tosiseikkojen mahdolliseen uudelleenluokitteluun rikostunnusmerkistön kannalta?"

14. Kuvailtuaan entisen DDR:n yhteisön tullialueeseen yhdentymisen eri vaiheita myös komissio päätyy siihen, että kansallisten tuomioistuinten tehtävänä on ratkaista, voidaanko tosiseikat luokitella uudelleen rikostunnusmerkistön kannalta kansallisen oikeuden mukaisesti. Cour de cassationin päätös perustui sen aikaisempaan oikeuskäytäntöön, jossa on tulkittu yhteisöjen tuomioistuimen asiassa Donckerwolke ja Schou antamaa tuomiota [9] siten, että siinä ei ole esteitä sille, että kansallinen tuomioistuin katsoo, että tahattomasti annettu väärä alkuperäilmoitus luokitellaan uudelleen rikostunnusmerkistön kannalta tullirikkomukseksi, jollei tullilain tätä asiaa koskevissa pykälissä säädetyt seuraamukset ole kohtuuttomia.

7 — Asia 75/63, Hoekstra, tuomio 19.3.1964 (Kok. 1964, s. 347, 3 kohta).

8 — Yhdistetyt asiat C-358/93 ja C-416/93, tuomio 23.2.1995 (Kok. 1995, s. I-361) sekä yhdistetyt asiat C-163/94, C-165/94 ja C-250/94, tuomio 14.12.1995 (Kok. 1995, s. I-4821).

9 — Asia 41/76, tuomio 15.12.1976 (Kok. 1976, s. 1921).

15. Komissio esittää, että yhteisöjen tuomioistuimen tulisi todeta, että Saksan yhdistyminen 3.10.1990 aiheutti sen, että tullimaksujen, määrällisten rajoitusten ja näitä kahta vaikutuksiltaan vastaavien toimenpiteiden kieltoa sovellettiin automaattisesti ja välittömästi entisen DDR:n ja muun yhteisön tullialueen väliseen kauppaan; [10] näiden kieltojen soveltaminen ei estänyt tiettyjen tuontimuodollisuuksien vaatimista tietyissä tarkoituksissa siihen asti kunnes nekin poistettiin 1.1.1993 alkaen. Ainoastaan kansallinen tuomioistuin on toimivaltainen arvioimaan niitä vaikutuksia, joita näillä tapahtumilla saattaa olla sellaisten tosiseikkojen, jotka tapahtuivat ennen kuin DDR:stä tuli osa yhteisöä, uudelleenluokittelussa rikostunnusmerkistön kannalta.

16. Pääasian kantaja katsoi suullisissa huomautuksissaan, että ennakkoratkaisukysymyksessä on kyse kahdesta eri asiasta. Ensimmäinen seikka on se, voivatko Ranskan viranomaiset jatkaa väitettyyn rikokseen perustuvaa oikeudenkäyntiä Saksan yhdistymisen jälkeen; tämä kysymys kuuluu kansallisten tuomioistuinten yksinomaiseen toimivaltaan. Toinen seikka koskee sitä, onko kansallisilla viranomaisilla myöhempään valvontaan perustuva toimivalta, joka ulottuisi laajemmalle kuin niiden tullien takaisin perimiseen, joita ei ole maksettu; tämän osalta kantaja viittasi asiassa Acampora [11] annettuun tuomioon.

## IV Kansallisen tuomioistuimen esittämä ennakkoratkaisukysymys

17. Yhteisöjen tuomioistuin on käsitellyt aikaisemminkin jäsenvaltion DDR:n alueelta peräisin olevien tavaroiden tuonnille asettamia rajoituksia. ETY:n perustamissopimukseen liitetyssä Saksan sisäisestä kaupasta ja siihen liittyvistä kysymyksistä 25.3.1957 tehdyssä pöytäkirjassa todetaan, että koska kauppa niiden BRD:n alueiden ja "niiden Saksan alueiden välillä, joilla perustuslakia ei sovelleta, on Saksan sisäistä kauppaa, tämän perustamissopimuksen soveltaminen Saksassa ei vaadi muutoksia kyseistä kauppaa koskeviin nykyisiin järjestelyihin" (1 kohta). Asiassa Norddeutsches Vieh- und Fleischkontor vastaan Hauptzollamt Hamburg-Jonas yhteisöjen tuomioistuin totesi, että pöytäkirjan määräyksillä "on ainoastaan tarkoitus vapauttaa Saksan liittotasavalta yhteisön oikeuden sääntöjen soveltamisesta Saksan sisäisessä kaupassa —— [ja vaikka] Saksan demokraattisesta tasavallasta peräisin olevat tuotteet voivat liikkua vapaasti ilman tulliselvitystä Saksan liittotasavallassa, näiden tuotteiden ei tämän vuoksi ole katsottava olevan peräisin Saksan liittotasavallasta". [12] Myöhemmin yhteisöjen tuomioistuin katsoi asiassa Schäfer Shop, että pöytäkirja ei antanut jäsenvaltioille mahdollisuutta asettaa DDR:stä peräisin oleville tavaroille täydellistä tuontikieltoa; sen sijaan se mahdollisti ennalta annettavien lupien järjestelmän käyttöönottamisen, jos tällainen järjestelmä "on käytännössä ainoa asianmukainen tapa selvittää Saksan sisäisestä kaupasta toisten jäsenvaltioiden taloudelle aiheutuvia häiriötilanteita". [13]

10 — Komissio viittasi tässä luultavasti ETY:n perustamissopimuksen tätä koskeviin määräyksiin, koska EHTY:n perustamissopimuksen 4 artiklan a kohdassa ei kielletä määrällisiä rajoituksia vaikutuksiltaan vastaavia toimenpiteitä.

11 — Asia 827/79, tuomio 11.12.1980 (Kok. 1980, s. 3731).

12 — Asia 14/74, tuomio 1.10.1974 (Kok. 1974, s. 899, 6 kohta).

13 — Asia 12/88, tuomio 21.9.1989 (Kok. 1989, s. 2937, 21 kohta).

18. EHTY:n perustamissopimuksessa ei ole tällaista pöytäkirjaa. EHTY:n perustamissopimuksen 79 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan sitä sovelletaan "korkeiden sopimuspuolten Euroopassa sijaitseviin alueisiin [ja] — — niihin Euroopassa sijaitseviin alueisiin, joiden suhteista ulkovaltoihin huolehtii allekirjoittajavaltio". Saksan tilanteeseen viitataan ainoastaan siirtymämääräyksiä koskevan yleissopimuksen 22 artiklassa. Tämän "erityismääräyksen" mukaan "Saksan liittotasavallan ja Neuvostoliiton miehitysvyöhykkeen kesken tapahtuvaa hiili- ja teräskauppaa sääntelee Saksan liittotasavallan osalta liittotasavallan hallitus yhteisymmärryksessä korkean viranomaisen kanssa". Ennen Saksan yhdistymistä EHTY:n soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden kaupassa muiden jäsenvaltioiden kuin BRD:n kanssa DDR:ää kohdeltiin samoin kuin muita kolmansia maita.

*a) Ennakkoratkaisukysymyksen tulkinta*

19. Kansallisen tuomioistuimen esittämä ennakkoratkaisukysymys perustuu sille nimenomaiselle olettamukselle, että Ranskan oikeusperiaatetta "uuden lievemmän lain taannehtivuudesta" sovelletaan kantajan syyttämiseen kiellettyjen tuotteiden tuonnista ja sille implisiittiselle olettamukselle, että Ranskan lainsäädäntö mahdollistaa tosiseikkojen uudelleenluokittelun rikostunnusmerkistön kannalta siten, että kantajaa voidaan syyttää vähäisemmästä rikoksesta eli väärän alkuperäilmoituksen antamisesta. Kysymyksen olisi näin ollen tulkittava tarkoittavan sitä, että siinä kysytään, sovelletaanko Saksan yhdistymisen seurauksena yhteisön oikeutta pääasian oikeudenkäynnin perustana oleviin tosiseikkoihin ja estääkö se näin ollen uudelleenluokittelun kansallisen lain mukaisesti niin, että näiden tosiseikkojen katsotaan täyttävän tullirikkomuksen tunnusmerkistön.

20. On selvää, ettei yhteisöjen tuomioistuimella ole toimivaltaa ottaa kantaa siihen, voiko kansallinen tuomioistuin kansallisen oikeuden mukaisesti luokitella pääasian oikeudenkäynnin tosiseikat uudelleen siten, että niissä otetaan huomioon entisen DDR:n alueen yhdentyminen yhteisön tullialueeseen. Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan "yhteisöjen tuomioistuimella ei ole toimivaltaa [ennakkoratkaisumenettelyssä] lausua voimassa olevien tai ehdotusasteella olevien kansallisten sääntöjen yhteensopivuudesta yhteisön oikeuden kanssa vaan ainoastaan yhteisön oikeuden tulkinnasta ja pätevyydestä". [14] Ainoa ennakkoratkaisupyynnön viittaus yhteisön oikeuden säännöksiin, joilla on mahdollisesti merkitystä asian ratkaisun kannalta kansallisessa tuomioistuimessa, [15] on viittaus "yhdistymisen vuoksi annettuihin yhteisön tullimääräyksiin ja -säännöksiin", eli määräyksiin ja säännöksiin, jotka on annettu "Saksan demokraattisen tasavallan Saksan liittotasavaltaan liittymisen" seurauksena.

21. Kansallinen tuomioistuin kysyy pääasiallisesti sitä, voidaanko niitä tosiseikkoja, joiden perusteella pääasian oikeudenkäynti saatettiin vireille ja jotka tapahtuivat vuosina 1985 ja 1986, tarkastella niin kuin ne olisivat tapahtuneet 3.10.1990 toteutuneen Saksan yhdistymisen jälkeen, ja erityisesti estääkö yhteisön oikeus tosiseikkojen uudelleenluokittelun rikostunnusmerkistön kannalta kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Kansallisen tuomioistuimen esittämässä kysymyksessä nousee esiin myös kysymys siitä, liittyvätkö näihin tosiseikkoihin jotkin yhteisön oikeuden säännökset, vai jäävätkö Ranskan kiintiöt, jotka mielestäni ovat kansallisia toimenpiteitä, yhteisön oikeuden soveltamisalan ulkopuolelle.

14 — Yhdistetyt asiat 141/81, 142/81 ja 143/81, Holdijk ym., tuomio 1.4.1982 (Kok. 1982, s. 1299, 8 kohta).

15 — Asia 83/78, Pigs Marketing Board, tuomio 29.11.1978 (Kok. 1978, s. 347, 26 kohta).

22. Alustavissa kirjallisissa huomautuksissaan komissio totesi, että kyseessä olevat kansalliset tuontirajoitukset on asetettu tuontia valtiojohtoista kauppaa käyvistä maista koskevista yhteisistä säännöistä 30 päivänä kesäkuuta 1982 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1765/82 [16] yhteydessä, mikä tarkoittaisi sitä, että Ranskan toimenpiteet olisivat kuuluneet Euroopan talousyhteisön yhteiseen kauppapolitiikkaan. Vastauksessaan yhteisöjen tuomioistuimen esittämään kirjalliseen kysymykseen komissio kuitenkin ilmoitti, että toimenpiteet perustuivat komission EHTY:n perustamissopimuksen perusteella vuonna 1977 antamaan suositukseen; [17] suullisessa käsittelyssä komission asiamies myönsi, että vuoden 1982 asetuksella ja siten myös monilla komission kirjallisissa huomautuksissa tehdyillä viittauksilla ETY:n perustamissopimukseen ja tämän perustamissopimuksen nojalla annettuun lainsäädäntöön ei ole merkitystä tässä asiassa.

23. Vuoden 1982 asetus ei mielestäni liity millään tavalla tähän asiaan, ellei muusta syystä niin siitä syystä, että yhteisen tullitariffin nimikkeet ja tullitariffin liitteessä luetellut Nimexe-viittaukset, jotka määrittävät ne tuotteet, jotka kuuluvat sen alaisuuteen, eivät vastaa Ranskan 20.3.1983 antamassa ilmoituksessa esitettyjä tuoteryhmiä, jotka on toistettu vuosia 1985 ja 1986 koskevissa ilmoituksissa. [18] Ainoat yhteisön oikeuden säännökset, jotka on otettava huomioon, ovat EHTY:n perustamissopimuksen määräykset sekä tämän perustamissopimuksen nojalla annettu lainsäädäntö, sellaisina kuin niitä sovellettiin teräspalkkien ja -levyjen tuontiin vuosina 1985 ja 1986.

16 — EYVL 1982 L 195, s. 1, jäljempänä vuoden 1982 asetus.

17 — Tarkasteltu tämän ratkaisuehdotuksen 32—35 sekä 38—40 kohdassa.

18 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 4 kohta.

*b) Yhteisöjen tuomioistuimen toimivallan oikeudellinen perusta*

24. Vaikka asianosaiset eivät olekaan siihen vedonneet, aion tässä yhteydessä poiketa pääkysymyksestä tarkastellakseni toista tärkeätä kysymystä, eli yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaa ja sen laajuutta vastata Cour d'appel de Paris'n esittämään ennakkoratkaisukysymykseen. Ennakkoratkaisukysymys perustuu nimenomaisesti EY:n perustamissopimuksen 177 artiklaan, kun taas ainoat yhteisön oikeuden säännökset, joilla saattaisi olla merkitystä pääasian käsittelyn kannalta, ovat EHTY:n perustamissopimuksen määräykset. Jollei katsota, että tässä on kyse ainoastaan siitä, onko EY:n perustamissopimuksella merkitystä tapauksen tosiseikkojen osalta, kansallisen tuomioistuimen olisi pitänyt periaatteessa esittää ennakkoratkaisupyyntö myös EHTY:n perustamissopimuksen 41 artiklan nojalla.

25. Ensimmäinen seikka, johon on otettava kantaa, on se, onko yhteisöjen tuomioistuimella toimivalta EHTY:n perustamissopimuksen 41 artiklan mukaisesti ottaa käsiteltäväksi tämä ennakkoratkaisupyyntö, joka on esitetty ainoastaan EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla. Tätä puoltavat monet seikat, vaikka muodollisen lähestymistavan mukainen näkemys voikin olla toinen. Yhteisön oikeuden yhdenmukaisen tulkinnan tarve sekä yhteisöjen tuomioistuimen ja jäsenvaltioiden tuomioistuinten läheisen yhteistyön velvoite ohjaa yhteisöjen tuomioistuinta päätymään tähän yhteisöjen tuomio-

istuimen oikeuskäytännön [19] mukaiseen lopputulokseen. Jos jäsenvaltion tuomioistuin valitsee väärin perustamissopimuksen artiklan, johon yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta antaa tulkintaratkaisuja perustuu, tämä ei mielestäni vie yhteisöjen tuomioistuimelta toimivaltaa, jos sovellettavan perustamissopimuksen tähän liittyvässä artiklassa asetetut edellytykset muuten täyttyvät. Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut ETY:n perustamissopimuksen 173 artiklaan perustuvassa kumoamiskanteessa olevansa toimivaltainen tutkimaan väitteen, jonka mukaan Euratomin tai EHTY:n perustamissopimusta on rikottu, ja tätä on perusteltu "tarpeella lainmukaisuuden täydelliseen ja johdonmukaiseen valvontaan". [20] Tämä yhteisön oikeuden yhdenmukaisen tulkinnan tarve oikeuttaa mielestäni tässä tapauksessa yhteisöjen tuomioistuimen tulkitsemaan EHTY:n perustamissopimusta ja siihen perustuvaa lainsäädäntöä. Vielä tärkeämpää on se, että tässä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ja yhteisöjen tuomioistuimen vastavuoroiseen yhteistyövelvoitteeseen perustuvassa menettelyssä, kuten 177 artiklaan perustuvassa menettelyssäkin, vältetään liialliset muodollisuudet. [21]

26. Asiassa Busseni antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että vaikka EHTY:n perustamissopimuksen 41 artiklan sanamuoto poikkesi EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan sanamuodosta ja Euratomin perustamissopimuksen 150 artiklan sanamuodosta, "näissä kaikissa ilmaistaan kahdenlainen tarve: tarve varmistaa yhteisön oikeuden yhdenmukainen soveltaminen mahdollisimman pitkälle sekä tarve varmistaa tässä tarkoituksessa yhteisöjen tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten tehokas yhteistyö". [22] Yhteisöjen tuomioistuin pani merkille tulkinnan ja pätevyyden arvioinnin läheisen yhteyden sekä kansallisten tuomioistuinten ja yhteisöjen tuomioistuinten välisen yhteistyön tarpeen todeten seuraavaa:

"Perustamissopimusten tavoitteiden ja johdonmukaisuuden vastaista olisi se, jos yhteisöjen tuomioistuimen pitäisi viime kädessä määritellä ETY:n perustamissopimukseen ja Euratomin perustamissopimukseen perustuvien sääntöjen merkitys ja laajuus — — [kun taas] kansallisten tuomioistuinten yksinomaiseen toimivaltaan kuuluisi EHTY:n perustamissopimukseen perustuvien säännösten tulkinta, joka saattaisi vaihdella, eikä yhteisöjen tuomioistuin voisi varmistaa, että näitä sääntöjä tulkitaan yhdenmukaisesti". [23]

27. Tämä lähestymistapa vastaisi mielestäni myös yhteisöjen tuomioistuimen useissa sellaisissa asioissa omaksumaa lähestymistapaa, joissa ennakkoratkaisupyyntö on koskenut ETY:n perustamissopimuksen perusteella EHTY:n soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden kaupassa annetun lainsäädännön soveltamista. Esimerkiksi asiassa Gerlach [24] ennakkoratkaisupyyntö esitettiin yhteisöjen tuomioistuimelle EHTY:n perustamissopimuksen 41 artiklan mukaisesti, vaikka yhteisöjen tuomioistuinta pyydettiin tulkitsemaan sekä ETY:n perustamissopimuksen että EHTY:n perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvia määräyksiä. Sitä vastoin asiassa Deutsche Babcock [25] ETY:n

19 — Ks. erityisesti asia C-221/88, Busseni, tuomio 22.2.1990 (Kok. 1990, s. I-495, 13 kohta) sekä asia C-2/88 Imm, Zwartveld ym., määräys 13.7.1990 (Kok. 1990, s. I-3365, 23 kohta).

20 — Asia C-62/88, Kreikka v. neuvosto, tuomio 29.3.1990 (Kok. 1990, s. I-1527, 8 kohta).

21 — Asia 16/65, Schwarze, tuomio 1.12.1965 (Kok. 1965, s. 1081, 3 kohta).

22 — Edellä alaviitteessä 19 mainittu asia C-221/88, tuomion 13 kohta.

23 — Edellä mainitussa asiassa annetun tuomion 16 kohta.

24 — Asia 239/84, Gerlach, tuomio 24.10.1985 (Kok. 1985, s. 3507).

25 — Asia 328/85, Deutsche Babcock v. Hauptzollamt Lübeck-Ost, tuomio 15.12.1987 (Kok. 1987, s. 5119, 12 kohta).

perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisessa ennakkoratkaisupyynnössä yhteisöjen tuomioistuinta pyydettiin tulkitsemaan EHTY:n perustamissopimuksen 72 artiklaa sekä ETY:n perustamissopimuksen nojalla annettua lainsäädäntöä.

28. Jos lähdetään siitä, että ennakkoratkaisupyyntöä voidaan tarkastella niin kuin se olisi tehty EHTY:n perustamissopimuksen 41 artiklan mukaisesti, toinen seikka, johon on otettava kantaa, on yhteisöjen tuomioistuimen tämän määräyksen mukainen toimivalta, joka poikkeaa olennaisella tavalla ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan sanamuodosta. EHTY:n perustamissopimuksen 41 artiklan mukaan yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta näyttäisi rajoittuvan "komission ja neuvoston toimenpiteiden pätevyyden arviointiin silloin kun kansallisessa tuomioistuimessa on käsiteltävänä tällainen pätevyyttä koskeva asia". Tässä asiassa kansallisen tuomioistuimen esittämä ennakkoratkaisukysymys koskee EHTY:n soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden tuontia ja tämän vuoksi sitä on tulkittava siten, että siinä pyydetään EHTY:n perustamissopimuksen ja sen perusteella annetun lainsäädännön tulkintaa.

29. Mielestäni yhteisöjen tuomioistuimen asiassa Busseni omaksumaa tulkintaa voidaan soveltaa tässä asiassa, ja tämän vuoksi yhteisöjen tuomioistuimen olisi tulkittava EHTY:n perustamissopimuksen ja sen nojalla annetun lainsäädännön nyt käsiteltävänä olevaa asiaa koskevia määräyksiä ja säännöksiä. Jos yhteisöjen tuomioistuin yhtyy tähän näkemykseen, mielestäni on kuitenkin tärkeää, että se soveltaa myös EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisia rajoituksia toimivaltansa suhteen; erityisesti sen olisi sovellettava periaatetta, jonka mukaan yhteisöjen tuomioistuin ei anna neuvoa-antavia lausuntoja yleisistä tai hypoteettisista kysymyksistä taikka kysymyksistä, joiden ratkaiseminen ei auttaisi kansallista tuomioistuinta sen ratkaistessa sen käsiteltävänä olevaa asiaa. [26] Tämän jälkeen on käsiteltävä niitä yhteisön oikeuden määräyksiä ja säännöksiä, joilla voi olla on merkitystä tämän asian käsittelyn kannalta.

*c) EHTY:n perustamissopimuksen "tullimääräykset"*

30. Pääasian oikeudenkäyntiin johtaneiden tosiseikkojen tapahtuessa DDR:stä peräisin olevien terästeollisuuden tuotteiden tuonti Ranskaan oli Euroopan hiili- ja teräsyhteisön näkökulmasta kauppapolitiikan piiriin kuuluva asia. Toisin kuin EY:n perustamissopimuksen määräyksissä, EHTY:n perustamissopimuksen määräyksissä annetaan nimenomaisesti tämän osalta jäsenvaltioille laajat valtuudet. EHTY:n perustamissopimuksen 71 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään, että "tämän sopimuksen soveltamisella ei rajoiteta jäsenvaltioiden hallitusten toimivaltaa kauppapolitiikassa, jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä". Jäsenvaltiot määrittelevät hiilen ja teräksen tullitariffit kolmansien maiden osalta neuvoston vahvistamien enimmäis- ja vähimmäismäärien rajoissa (72 artikla). Vastaavasti myös 73 artiklassa määrätään, että jäsenvaltioiden hallitukset vastaavat tuonti- ja vientilisenssien hallinnosta kolmansien maiden kanssa

26 — Asia C-343/90, Lourenço Dias, tuomio 16.7.1992 (Kok. 1992, s. I-4673, 17 kohta); asia C-83/91, Meilicke, tuomio 16.7.1992 (Kok. 1992, s. I-4871, 25 kohta; asia C-412/93, Leclerc-Siplec, tuomio 9.2.1995 (Kok. 1995, s. I-179, 12 kohta).

käytävässä kaupassa ja tätä valvoo komissio; komissio voi antaa EY:n direktiivejä vastaavia suosituksia "sen välttämiseksi, että annetut säännökset ovat rajoittavampia kuin niiden antamisen tai säilyttämisen perusteena ollut tilanne vaatii, sekä sen varmistamiseksi, että 71 artiklan kolmannen kohdan [joka koskee jäsenvaltioiden keskinäistä yhteistyötä komission toimenpiteiden toteuttamiseksi] ja 74 artiklan nojalla toteutetut toimenpiteet yhteensovitetaan".

31. Ainoa viittaus EHTY:n soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden tuonnin määrällisiin rajoituksiin on EHTY:n perustamissopimuksen 74 artiklassa. Tässä artiklassa komissiolle annetaan toimivalta antaa suosituksia tällaisten rajoitusten käyttöönottamiseksi seuraavissa kolmessa tapauksessa:

— jos kolmansien maiden tai niissä sijaitsevien yritysten todetaan harjoittavan "polkumyyntiä tai muita Havannan sopimuksessa tuomittuja menettelytapoja" (74 artiklan 1 kohta);

— jos kolmansissa maissa sijaitsevat yritykset hyötyvät epärehellisistä kilpailuolosuhteista (74 artiklan 2 kohta) ja

— "jos jotain tämän sopimuksen 81 artiklassa lueteltua tuotetta tuodaan yhden tai useamman jäsenvaltion alueelle verraten suuria määriä sellaisin ehdoin, että se aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa vakavaa haittaa vastaavien tai suoraan kilpailevien tuotteiden tuotannolle yhteismarkkinoilla" (74 artiklan 3 kohta).

Suosituksia 74 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen määrällisten rajoitusten käyttöön ottamiseksi voidaan tehdä ainoastaan 58 artiklassa määrätyin edellytyksin; jos komissio esimerkiksi katsoo yhteisön olevan ilmeisessä kriisissä, sen on kuultuaan neuvoa-antavaa komiteaa ja saatuaan neuvoston puoltavan kannan "otettava käyttöön tuotantokiintiöjärjestelmä ja toteutettava tarvittavassa laajuudessa 74 artiklassa määrättyjä toimenpiteitä".

32. Ranskan hallitus ja komissio katsovat kummatkin, että kyseiset kansalliset suojatoimenpiteet on annettu suojautumisesta sellaista tuontia vastaan, joka aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa haittaa vastaavien tai suoraan kilpailevien tuotteiden tuotannon yhteismarkkinoilla 15 päivänä huhtikuuta 1977 annetun komission suosituksen 77/328/EHTY [27] perusteella.

27 — Jäljempänä vuoden 1977 suositus (EYVL 1977 L 114, s. 4).

33. Komissio viittasi tähän suositukseen ensimmäistä kertaa vastauksessaan yhteisöjen tuomioistuimen esittämään kirjalliseen kysymykseen; suullisessa käsittelyssä se esitti, että Ranskan kiintiöiden perustana olisikin tämä suositus eikä vuoden 1982 asetus. Komissio selvitti suosituksen antamisen taustaa ja täytäntöönpanoa seuraavalla tavalla.

Vuoden 1977 Davignon-suunnitelma oli yhteisön vastaus vuonna 1974 alkaneisiin teräsmarkkinoiden kasvaviin vaikeuksiin. Sisäisesti se tarkoitti sitä, että johtavat teräksen tuottajat rajoittivat vapaaehtoisesti teräksen tuotantoaan. Ulkoisesti siinä oli kyse joukosta suosituksia, mukaan lukien nyt kyseessä oleva suositus, jotka perustuivat EHTY:n perustamissopimuksen 74 ja 86 artiklaan. Samanaikaisesti tehtiin järjestelyjä tärkeimpien kolmansien maiden tuottajien kanssa tuonnin pitämiseksi perinteisellä tasolla ja hintojen vakauttamiseksi. Myös nämä toimenpiteet osoittautuivat riittämättömiksi ja komissio katsoi vuonna 1980, että kyseessä oli EHTY:n perustamissopimuksen 58 artiklan mukainen kriisitilanne. Tietyt yhteisön ulkopuoliset Euroopan maat, mukaan lukien DDR, kieltäytyivät neuvottelemasta tällaisesta järjestelystä yhteisön kanssa; tämän seurauksena Ranska toteutti kansallisia suojatoimenpiteitä komission suostumuksella asettamalla DDR:stä tuotaville tietyille EHTY:n soveltamisalaan kuuluville tuotteille vuosittaiset kiintiöt vuodesta 1983. Nämä kiintiöt tulivat voimaan Ranskan valtion virallisessa lehdessä (Journal officiel de la République française) julkaistuilla ilmoituksilla. [28]

34. Vuoden 1977 suositus perustuu sille, että silloin kun EHTY:n perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden tuonti uhkaa yhteisön tuotantoa, "ottaen huomioon olemassa olevat hiilen ja teräksen yhteismarkkinat kansallisten toimenpiteiden käyttöönotto ei edes silloin, kun on kyse keskinäisestä avusta, suojaa tehokkaasti ja riittävästi tällaiselta tuonnilta, vaan tällainen tuonti saattaa jopa vaarantaa yhteismarkkinoiden toiminnan ja sen tavoitteiden saavuttamisen erityisesti kolmansiin maihin sovellettavan yhtenäistetyn tullitariffin osalta" * (johdanto-osan toinen perustelukappale). Johdanto-osan kolmannen perustelukappaleen mukaan tällaisissa tilanteissa "komissio *voi* näistä syistä itse turvautua sille perustamissopimuksen 74 artiklan 3 kohdassa annettuun toimivaltaan" (kursivointi tässä).

35. Vuoden 1977 suosituksen 1 artiklassa jäsenvaltiot velvoitetaan "ilmoittamaan komissiolle sellaisista tuontia koskevista vaaratilanteista, jotka näyttävät edellyttävän suojatoimenpiteitä". Komission on tällöin ilmoitettava tästä muille jäsenvaltioille ja järjestettävä nopeasti tuontitilannetta ja mahdollisia korjaustoimenpiteitä koskeva kuulemistilaisuus (1 artiklan 2 kohta sekä 2 ja 3 artikla). Jos komissio katsoo, "— — tarkoitetun kuulemistilaisuuden seurauksena, että sen on turvauduttava perustamissopimuksen 74 artiklan 3 kohdassa annettuun mahdollisuuteen", sen on ilmoitettava tästä jäsenvaltioille kymmenen työpäivän kuluessa (4 artiklan 1 kohta); jos tällaista ilmoitusta ei tehdä, "jäsenvaltiot taikka valtiot, joita asia koskee, voivat toteuttaa kansalliset toimenpiteet"

28 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 4 kohta.

* Suositus suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa.

kuultuaan muita jäsenvaltioita ja komissiota (4 artiklan 2 kohta).

välittäjänä toiminutta kolmatta maata, jossa kyseinen tavara on ollut varastoituna tai jossa siihen on kohdistunut sen kuljetukseen liittymätön oikeustoimi".

36. Ranskan hallitus ja komissio ovat myös maininneet, että tähän asiaan liittyy myös Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien, muista kolmansista maista kuin Espanjasta peräisin olevien tiettyjen terästeollisuuden tuotteiden tuontia koskevasta yhteisön tarkkailusta 4 päivänä tammikuuta 1985 annettu komission suositus N:o 41/85/EHTY [29]. "Ennakoitavissa olevaa tuontia ja sen edellytyksiä koskevien täydellisempien tietojen saannin varmistamiseksi" * suosituksen 1 artiklan 1 kohdassa asetetaan suosituksen liitteissä III A ja III B lueteltujen tuotteiden tuonti tuontilisenssin alaiseksi; "jäsenvaltio antaa tai myöntää lisenssin maksutta ja pyydettyjen määrien suuruisena — — kymmenen työpäivän kuluessa asianmukaisesti täytetyn hakemuksen toimittamisesta" (1 artiklan 3 kohta). Suosituksen 1 artiklan 4 kohdan mukaan "1 kohdan soveltaminen ei kuitenkaan rajoita jäsenvaltioiden asettamien tiettyjä rauta- ja terästuotteita koskevien voimassa olevien määrällisten rajoitusten jatkamista tiettyjen kolmansien maiden osalta". Suosituksen 2 artiklassa täsmennetään ne tiedot, jotka tuontilisenssihakemuksessa on oltava, ja siinä velvoitetaan tuoja tekemään tiettyjä selvityksiä. Suosituksen 3 artiklassa jäsenvaltiot velvoitetaan antamaan komissiolle tiettyjä erityistietoja tuotujen tuotteiden hinnoista, ja 4 artiklassa säädetään, että "lähtömaana on pidettävä sitä viimeistä

37. Komission suositusta N:o 41/85/EHTY sovellettiin 9.1.—31.12.1985 ja se korvattiin 23.12.1985 annetulla komission suosituksella N:o 3658/85/EHTY. [30] Tämä suositus vastaa sanamuodoltaan pitkälti sitä edeltänyttä suositusta, paitsi että 1 artiklan 1 kohdan mukaan kyseisten EHTY:n soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden "vapaa liikkuminen yhteisössä" eikä tuonti edellyttää tuontilisenssiä.

*d) Sovelletaanko yhteisön oikeutta nyt käsiteltävänä olevan asian tosiseikkoihin?*

38. Jotta Cour d'appel de Paris'n ennakkoratkaisukysymykseen voitaisiin vastata, on selvitettävä, osoittavatko nämä tosiseikat, että Ranskan asettamissa kiintiöissä oli kyse yhteisöön liittyvästä toimenpiteestä. Yhteisöjen tuomioistuimella on hyvin vähän tietoja siitä, miten laajalti vuoden 1977 suosituksella käyttöönotettua menettelyä sovellettiin ennen 20.3.1983 annettua ilmoitusta. Ranskan hallituksen ja komission antamien

29 — EYVL 1985 L 7, s. 5.
* Suositus suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa.

30 — EYVL 1985 L 348, s. 32.

taustatietojen perusteella voitaneen olettaa, että 1—3 artiklassa tarkoitettuja kuulemisia järjestettiin ja että ilmoitus on nimenomaisesti annettu suosituksen soveltamiseksi. Tämä ei minun mielestäni vielä tee toimenpiteestä yhteisöön liittyvää.

39. Vuoden 1977 suositus ennakoi sitä, että komissio mahdollisesti soveltaa EHTY:n perustamissopimuksen 74 artiklan 3 kohtaa, jossa komissiolle annetaan toimivalta päättää tai antaa suosituksia *yhteisön* tuontirajoituksista tietyissä olosuhteissa ja tietyn erityismenettelyn mukaisesti. Tätä varten suosituksessa asetetaan jäsenvaltioille tiettyjä ilmoittamista ja kuulemista koskevia velvoitteita. Tässä tapauksessa ei näytä siltä, että komissio olisi katsonut suosituksen 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti jäsenvaltioita kuultuaan, että sen olisi käytettävä perustamissopimuksen 74 artiklan 3 kohdassa annettua mahdollisuutta tai että mihinkään muihin toimenpiteisiin olisi ryhdytty samassa tarkoituksessa. Mikään ei viittaa siihen, että perustamissopimuksen 58 artiklassa vahvistettua menettelyä, mukaan lukien neuvoston puoltavan lausunnon saaminen, olisi noudatettu 74 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamiseksi. Mielestäni Ranskan asettamia rajoituksia ei voida mitenkään pitää yhteisöön liittyvinä toimenpiteinä vain sen vuoksi, että komissiota ja muita jäsenvaltioita on kuultu ja että näiden rajoitusten asettaminen edellytti vuoden 1977 suosituksen mukaisesti komission etukäteen antamaa hyväksyntää. Se, että yhteisön oikeuden mukaista menettelyä saatettiin noudattaa ennen suosituksen antamista, ei tarkoita sitä, että vuosittaiset kiintiöt perustuivat vuoden 1977 suositukseen tai etenkään EHTY:n perustamissopimuksen 74 artiklan 3 kohtaan.

40. Tämän näkemyksen vahvistaa myös suosituksen sanamuoto; jos komissio joko päättää olla toimimatta EHTY:n perustamissopimuksen 74 artiklan mukaisesti tai ei ilmoita jäsenvaltioille kannastaan 10 työpäivän kuluessa, "kyseinen jäsenvaltio tai kyseiset jäsenvaltiot voivat toteuttaa *kansallisia* toimenpiteitä" (4 artiklan 2 kohta, kursivointi kirjoittajan). Mielestäni nyt käsiteltävinä olevat Ranskan asettamat kiintiöt vaikuttavat juuri tällaisilta kansallisilta toimenpiteiltä.

41. Mielestäni myöskään edellä mainituilla [31] vuoden 1985 suosituksilla ei ole mitään vaikutusta nyt käsiteltävinä olevien Ranskan tuontirajoitusten luonteeseen. Komission suosituksessa N:o 41/85/EHTY edellytetään ainoastaan, että jäsenvaltiot vaativat tietyn tuonnin osalta tai komission suosituksen N:o 3658/85/EHTY ollessa kyseessä tiettyjen tavaroiden vapaan liikkuvuuden osalta tuontilisenssiä, ja siinä vahvistetaan lisenssin myöntämisen edellyttämät tiedot. Asettaessaan DDR:stä peräisin oleville rauta- ja terästuotteille määrällisiä rajoituksia ja määrätessään seuraamuksia näiden rajoitusten rikkomisesta Ranskan tasavallan ei voida katsoa toimineen näiden suositusten täytäntöönpanemiseksi.

42. Tämä näyttää vastaavan toimivaltaisten kansallisten viranomaisten näkemystä; Ministère du Redéploiement industriel et du Commerce extérieurin 7.3.1985 antaman

31 — Tämän ratkaisuehdotuksen 36 ja 37 kohta.

tiedonannon [32] 4 luvussa, jossa nimenomaisesti mainitaan, että tarkoituksena on panna täytäntöön komission suositus N:o 41/85/EHTY, määrätään, että 29.12.1984 annetulla ilmoituksella [33] käyttöön otettua järjestelyä sovelletaan edelleen kyseisten DDR:stä peräisin olevien rauta- ja terästeollisuuden tuotteiden tuontiin. Lisäksi Ranskan asettamien kiintiöiden riippumattomuus ei ole ristiriidassa näiden suositusten tekstin kanssa; kunkin suosituksen 1 artiklan 4 kohdassa todetaan, että jäsenvaltioiden 1 artiklan 1 kohdan mukaista velvollisuutta vaatia tuontilisenssiä ja antaa tällainen lisenssi automaattisesti (1 artiklan 3 kohta) sovelletaan "tämän kuitenkaan rajoittamatta voimassa olevien [kansallisten] määrällisten rajoitusten soveltamista".

43. Näissä olosuhteissa sekä EHTY:n perustamissopimuksen 71 artiklaan sisältyvän yhteisön kauppapoliittisiin kysymyksiin liittyvän toimivallan rajoitusten valossa katson, että Ranskan asettamia DDR:stä peräisin olevia EHTY:n soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden tuonnin määrällisiä rajoituksia, joista on kyse tässä asiassa, on pidettävä kansallisena toimenpiteenä, joka perustuu kansallisen toimivallan käyttöön. Näin ollen näiden rajoitusten täytäntöönpanemiseksi annetun kansallisen tullilainsäädännön väitetystä rikkomisesta rankaiseminen ei kuulu EHTY:n perustamissopimuksen tai ETY:n perustamissopimuksen soveltamisalaan. Kansallisen tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan kuuluu tämän vuoksi sen ratkaiseminen, sovelletaanko uuden lievemmän lainsäädännön taannehtivan vaikutuksen periaatetta, eikä yhteisön oikeus koske tätä asiaa. Tässä oikeudenkäynnissä ei ole otettu esille kysymystä sellaisen vastaavan yhteisön oikeuden periaatteen olemassaolosta, joka edellyttäisi lievempien yhteisön oikeuden säännösten tai määräysten soveltamista tosiasialliseen tilanteeseen, joka kuului syntyessään kansallisen oikeuden piiriin; tällainen kysymys olisi joka tapauksessa hypoteettinen, koska ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin on selvästi ilmoittanut aikovansa soveltaa tällaista kansallisen lainsäädännön mukaista periaatetta.

44. Täydellisen kuvan antamiseksi asiasta ja vaikka sillä ei olekaan merkitystä tässä asiassa, haluan todeta, että Saksan yhdistymisellä ei voida katsoa olevan yhteisön oikeuden kannalta asiaa tarkastellen minkäänlaisia kansallisen tuomioistuimen väittämiä taannehtivia vaikutuksia. Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan "oikeusvarmuuden periaate edellyttää sitä, että asetusta ei pidä soveltaa taannehtivasti, riippumatta siitä, aiheuttaisiko tällainen soveltaminen myönteisiä tai kielteisiä vaikutuksia niille, joita asia koskee, jollei itse asetuksesta tai siinä mainituista tavoitteista voida päätellä, että asetus ei koske ainoastaan tulevia tilanteita". [34]

45. DDR:n yhdentymistä yhteisön tullialueeseen käsitellään Saksan yhdistymisestä BRD:n ja DDR:n välillä 31.8.1990 tehdyn

32 — JORF, 8.3.1985, s. 2848.

33 — Tässä vahvistettiin vuoden 1985 vuosittainen kiintiö (JORF, 29.12.1984, s. 12168).

34 — Asia 234/83, Gesamthochschule Duisburg, tuomio 29.1.1985 (Kok. 1985, s. 327, 20 kohta).

sopimuksen 10 artiklan 1 ja 2 kohdassa. [35] Näissä artikloissa määrätään seuraavaa:

"1) Liittymisen toteuduttua [DDR:n osavaltioiden (Länder)] alueella sovelletaan Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksia sekä niiden muutoksia ja täydennyksiä sekä sellaisia kansainvälisiä sopimuksia ja päätöslauselmia, jotka ovat tulleet voimaan näiden perustamissopimusten yhteydessä.

2) Liittymisen toteuduttua Euroopan yhteisöjen perustamissopimusten nojalla annettuja säädöksiä sovelletaan [DDR:n osavaltioiden (Länder)] alueella, jolleivät Euroopan yhteisöjen toimivaltaiset toimielimet tästä toisin määrää. Tämän poikkeamismahdollisuuden tarkoituksena on ottaa huomioon hallinnolliset vaatimukset ja välttää taloudellisia vaikeuksia."

46. Yhteisön näkökulmasta tarkastellen entisen DDR:n yhdentyminen Euroopan hiili- ja teräsyhteisöön toteutettiin tulkitsemalla uudella tavalla eikä muuttamalla EHTY:n perustamissopimuksen 79 artiklan 1 kohtaa; Saksan yhdistymistä koskevan sopimuksen seurauksena entisen DDR:n osavaltioista (Länder) tuli osa Saksan liittotasavallan Euroopassa sijaitsevaa aluetta. Vaikka yhteisön oikeuden taannehtivuuden kieltoa koskevassa oikeuskäytännössä viitataan yleensä toimielinten toimenpiteisiin, niin myös oikeusvarmuuden periaate puhuisi sitä vastaan, että perustamissopimuksen Saksan yhdistymisen vuoksi annetulle uudelle tulkinnalle annettaisiin tällainen taannehtiva vaikutus.

47. Alkuperäisissä kirjallisissa huomautuksissaan komissio esitti, että kansallinen tuomioistuin voisi päättäessään tosiseikkojen uudelleenluokittelusta rikostunnusmerkistön kannalta viitata näissä huomautuksissa kuvattuihin entisen DDR:n yhteisön tullialueeseen yhdentymisen eri vaiheisiin. En ole vakuuttunut siitä, että yhteisöjen tuomioistuimen tehtävä ennakkoratkaisuissa on antaa kansallisille tuomioistuimille tällaisia tietoja, jotka tässä asiassa näyttävät muodostavan lähes oikeustieteellisen opinnäytteen. Erityisesti on syytä todeta, että tätä asiaa koskevia säännöksiä on olennaisella tavalla muutettu tänä aikana ja että kansallinen tuomioistuin ei ole myöskään pyytänyt yhteisöjen tuomioistuinta tulkitsemaan "yhdistymisen vuoksi annettuja yhteisön tullimääräyksiä ja -säännöksiä" eikä se ole myöskään ilmoittanut, mitä merkitystä näillä olisi asian käsittelyn kannalta; [36] kansallinen tuomioistuin ei ole ilmoittanut, miten se aikoo luokitella tosiseikat uudelleen rikostunnusmerkistön kannalta, eikä sitä, mitä päivää useista mahdollisista päivistä on pidettävä tuontipäivänä,

35 — Doeker & Meyer: The Federal Republic of Germany and the German Democratic Republic in International Relations, Oceana Publications Inc., Dobbs Ferry, NY, 1992, toinen sarja, osa III, s. 42—85.

36 — Vaikka tämä asia kuuluu täysin kansallisen tuomioistuimen toimivaltaan, haluan huomauttaa, että senkaltaisessa oikeudenkäynnissä, jossa Allainia syytetään, hänen on luultavasti katsottava tuoneen terästä juuri yhdistyneestä Saksasta, mutta samalla tehneen ilman ilmeistä syytä virheellisen ilmoituksen, jonka mukaan tavarat ovat peräisin Jugoslaviasta.

tai minkätyyppisestä virheellisestä ilmoituksesta on kyse.

48. Lisäksi tässä asiassa käsittelyssä lähdettiin aluksi siitä, että ETY:n/EY:n perustamissopimusta voidaan soveltaa kyseessä oleviin tuotteisiin [37], ja vasta yhteisöjen tuomioistuimen kirjallisen kysymyksen jälkeen asianosaiset esittivät huomautuksensa sellaisista EHTY:n toimenpiteistä, joilla oli mahdollisesti merkitystä tämän asian kannalta. Tässä yhteydessä ei puututtu EHTY:n perustamissopimuksen tietyn artiklan tulkintaan tai tähän perustamissopimukseen perustuviin toimenpiteisiin. Koska kansallinen tuomioistuin ei ole esittänyt tarpeeksi selvää kysymystä, yhteisöjen tuomioistuimen mahdolliset vastaukset saattaisivat olla spekulatiivisia. Tämän vuoksi ehdotan, ettei yhteisöjen tuomioistuin tutki viran puolesta sitä kysymystä, mitä yhteisön oikeuden säännöksiä tai määräyksiä olisi voitu soveltaa tässä kyseessä olevaan tuontiin, jos se olisi tapahtunut vasta Saksan yhdistymisen jälkeen.

49. Edellä esitettyjen seikkojen perusteella, sikäli kuin kansallinen tuomioistuin pyytää vastausta siihen, estääkö yhteisön oikeus pääasian oikeudenkäynnin tosiseikkojen uudelleenluokittelun kansallisen oikeuden mukaisesti tullirikokseksi, vastauksen pitäisi olla kielteinen. Sikäli kuin on kyse yhteisön oikeuden yhteensoveltuvuudesta sen kanssa, että kantajaa syytetään virheellisen ilmoituksen antamisesta, yhteisöjen tuomioistuimen käytettävissä olevan aineiston perusteella ei ole mahdollista antaa tarkempaa vastausta.

## V Ratkaisuehdotus

50. Edellä esitettyjen näkökohtien perusteella olen sitä mieltä, että Cour d'appel de Paris'n ennakkoratkaisukysymykseen olisi vastattava seuraavasti:

Mikään yhteisön oikeuden säännös ei estä ennakkoratkaisupyynnössä kuvattujen tosiseikkojen uudelleenluokittelua rikostunnusmerkistön kannalta kansallisen oikeuden mukaisesti.

37 — Tämä käy selvästi ilmi erityisesti Cour de cassationin tuomiosta ja komission kirjallisista huomautuksista (ks. tämän ratkaisuehdotuksen 9, 14 ja 15 kohta).